

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnštva telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudo vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen: Vsako leto . . . K 24.— | Četrta leta . . . K 6.— Pol leta . . . „ 12.— | En mesec . . . „ 2.— V upravnštvu prejemati na mesec K 1-90. S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja: Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50 Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30 Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošilje o pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“

Jesenska kampanja.

Na Dunaju, 30. sept.

Tekom prihodnjih dni se vlada odloči, kdaj da skliče državni zbor. Najbrž se snide parlament že dne 10. oktobra, a gotovo to še ni. Vlada odlaša z odločitvijo, ker ne ve, kakšen bo izid pogodbenih pogajanj z Ogrsko. V torek 1. oktobra se odpeljejo avstrijski ministri v Budimpešto. Pogajanja se bodo nadaljevala tam, kjer so se zadnjič tako nenadoma pretrgala. Dunajski vladni krogi so mnenja, da pri teh pogajanjih ne pridejo več v poštev tiste zahteve, zaradi katerih je prišlo do razpora, marveč da bo ogrska vlada formulirala nove predloge in da bo po razumljenju morda le mogoče. Človek ima vtisk, da vlada doseči le prav majhno in morda celo le navidezno izboljšanje negotbe za Cislitvansko, v ostalem pa da vlada imeti pogodbo za vsako ceno. Ne gre se vladi za to, da izposluje pravično pogodbo, kot za to, da izposluje pogodbo, za katero bo mogoče v avstrijskem parlamentu dobiti večino.

Jesenska kampanja državnega zbora bo posvečena negotbi in vlada bo porabila vsa sredstva, da si pridol-

bi večino za svoje predloge. Tako ne-skrupulozno v izbiro sredstev za do-sego svojih namenov ni bilo še nobe-no ministrstvo, kakor je Beckovo.

V prvi vrsti dela vlada na to, da si zagotovi podporo nemških klerikal-cev, ki so najmočnejša stranka v par-lamentu. Za svoje namene je porabi-la intrigantnega Gessmanna, ki bi strašno rad postal minister in se že več mesecev peha, da bi dosegel kak-ministrski portfelj. Vlada bi Gess-manna prav rada posadila na kak-ministrski fotelj, ker bi potem z nje-govo pomočjo pritiskala nemške kle-rikalce, da bi glasovali za negotbo. Toda Lueger je proti temu. Bolni ge-neralisimus avstrijskega klerikal-stva ni nikdar zaupal Gessmannu in zdaj mu že celo ne zaupa.

Tukajšnja »Montagsrevue«, ki ima še danes jako tesne zveze z me-rodajnimi krogi, zlasti z bivšim mini-strskim predsednikom Körberjem, je danes priobčila članek, ki je provroz-čil precejšnjo pozornost. Članek pravi, da je v klerikalni stranki nastala nevarna kriza in sicer iz nasprotstev med Luegerjem in Gessmannom. Že pred meseci je Lueger spoznal, da ga hočejo Gessmann in njegovi ožji pri-jatelji potisniti v ozadje in da komaj čakajo na njegovo smrt. Zdaj, ko je Lueger videl, da hoče Gessmann za vsako ceno postati minister, je nasto-pil odločno proti njemu. Lueger neče, da bi sploh kak član njegove stranke vstopil v ministrstvo, a če bi že kdo vstopil, ne sme to biti Gessmann.

Važnejša kot osebna stran tega prepira je to, da hoče Lueger na vsak način preprečiti negotbo z Ogrsko. To je po poročilu »Montagsrevue« njegova življenska naloga, ki jo ho-če doseči, pa če bi se zaradi tega raz-bila njegova stranka.

Ako je to poročilo utemeljeno, potem nastane za vlado situacija, iz katere se ne bo rešila.

Tudi socialni demokrati je brusijo svoje meče zoper negotbo z Ogrsko tako, da zna priti vlada v najtežji in najneupijetnejši položaj.

Jesensko zasedanje državnega zbora se torej začne pod prav nepri-jetnimi avspicijami za vlado in morda doživimo že tekom prihodnjih ted-nov kako presenečenje je kriti-čnega značaja.

Socialna vprašanja.

Delavska zastopstva.

Delavska stanovanja so čes-to-krat slaba, zdravju škodljiva in pre-draga. Dočim je zadoščevanje raznih drugih potrebščin delavcev, kakor n. pr. glede obleke korakalo vzporedno

z naraščajočimi zahtevami, so ostala stanovanja večinoma stara, pri čim-er seveda ni prezreti, da širši sloji prebivalstva polagajo premožno važ-nosti stanovanju, ki bi bilo vredno ljudi. Ako hočemo te sloje vzgojiti k temu, da bodo znali ceniti zdravo stan-ovanje, skrbeti je predvsem, da bo zadostno število takih stanovanj ter se bodo dajala po zmerni ceni.

Nabava dobrih stanovanj za rev-nejše sloje je največjega pomena za človeško družbo. Jetika in umrljivost otrok imate oporo v slabih stanova-njih. Kar se tiče umrljivosti jetičnih, prekaša Avstrijo le Rusija, tjer je med 1900 in 1905 izmed vsakega mi-lijona prebivalcev umrlo za jetiko 4216 oseb. Na Nemškem jih je umrlo 2245, v Belgiji 1767 in na Angleškem 1358. Neugodni položaj industrijske-ga delavca in njegove rodbine je mo-gočee zelo izboljšati z napravo zdravih stanovanj.

Kaj se je storilo dosedaj glede priskrbe stanovanj? Na Nemškem se je ustanovilo v zadnjih letih mno-go stavbnih zadrug — tudi po delav-cih samih — nadalje splošno koristne delniške družbe, ki so se zavezale, da bodo jemale le gotovo, v pravih do-ločenih korist. Do konca 1900. so te stavbne zadruge, stavbna društva, ustanove napravile 224C najemnih hiš z 12.710 stanovanji v vrednosti 53 milijonov mark, razen tega 6232 malih hišic z 11.365 stanovanji v vrednosti 33 milijonov mark. Te hiš-ice preidejo polagoma v last delav-cev. Potemtakem se je »vzdalo« 86 milijonov mark, t. j. 100 milijonov K. Razen tega so tudi občine v tem ozi-ru marsikaj storile. Tako je zgradila občina Freiburga do konca leta 1905. 120 hiš s 400 stanovanji, v vrednosti 1.858.000 mark, hiše so dvonadstrop-ne, prav čedno urejene, in v vsaki stanujejo tri do štiri stranke v Ulmu, Strassburgu in Düsseldorfu so napravili male hišice, ki si jih lahko nabavijo delavci. Druga mesta, kakor Mannheim in Frankfurt so nakupila velika stavbišča v okolici, da jih po-tem oddajo dobrotvornim stavbnim zadrugam. V Stuttgartu in Berlinu so dohodela društva mnogo storila. Berolinsko stavbno in hranilno društvo je zgradilo več velikih skupin hiš s prostornimi dvorišči in čednimi vtovti, skupno 60 hiš s 704 stanova-nji, za kar so znašali stroški štiri mi-lijone mark; približno ravno toliko je storilo tudi hamburško stavbno društvo. V Stuttgartu so ustanovili tudi samski dom s posameznimi kabi-neti in sobami, ki se oddajajo sam-cem.

Po enakih načelih je skrbjeno za delavska stanovanja na Angle-

škem. Tako je občina Birmingham podrla 4000 slabih hiš, namesto kate-rih se grade nove. Do leta 1905. se je porabilo okoli 50 milijonov K za iz-boljšanje delavskih stanovanj. Na Angleškem sicer ni mogoča pri takih stanovanjih ekspropriacija, pač pa lahko občina sili, da se take hiše iz-prazni. Enake pravice so tudi pri nas, le izvrševati jih ni mogoče, ker navadno ni boljših stanovanj na raz-polago, tako da se mora pustiti lju-dem, da sploh niso brez strehe, prebi-vati v slabih, nezdravih stanovanjih. Na Angleškem pa ustanavljajo obče-ne hiše s takimi stanovanji. V Liver-poolu so od leta 1891. do 1900. podrli 4200 hiš ter so na teh mestih zgradili 830 velikih posamnih hiš za delavce in velike najemne hiše, v katerih je prostora za 1500 oseb. V Manchesteru so podrli 239 hiš ter zgradili nove. V Glasgowu so med drugim tudi napra-vili stanovanja za vdove ali vdovec z otroci, pri čemer seveda mesto dosled-no doplačuje. Grofijski svet v Londonu je na temelju nekega zakona iz le-ta 1890. podrl obsežna nezdrava stan-ovanja ter s stroški 48 milijonov K napravil novih stanovanj za 42.000 oseb. Nadalje je občina zaprla 16 re-gistriranih bivališč za samske delav-ce, a namesto teh je zgradila na Farkerski cesti veliko hišo s 324 po-steljami v ta namen. Potemtakem mo-re tudi velikomestna občina v tem ozi-ru mnogo storiti. Omenjeno bodi, da je bilo leta 1905. v Londonu na-mesčenih 261 zdravstvenih pregled-nikov in 67 zdravniških zdravstvenih uradnikov.

V Belgiji je posebno deželna hranilnica delovala zelo dohodljivo, ker je dovoljevala posamnim stavb-nim zadrugam za zgradbo takih hiš potrebna posojila. Do konca leta 1905. je v ta namen izposodila skoraj 50 milijonov frankov.

Na Nemškem so najvažnejši činitelji na tem polju invaliditetne zavarovalnice; teritorialni zavodi so do konca leta 1900. izdali za stavb-ne zadruge in drugo nad 70 milio-nov mark kot hipotekarno posojilo; nadalje invaliditetne zavarovalnice železničarjev kakih 8 milijonov mark. Nemški zavodi ne zidajo sami delavskih stanovanj, ker jih smejo le s privolenjem predstojnih oblasti obremeniti do polovice svojega pre-moženja. Dosedaj se je porabilo pri-bližno 90 milijonov mark za ta na-men, a ker imajo zavarovalnice približno 830 milijonov mark premože-nja in gibanje vedno narašča, pora-bilo se bo v dolednem času nad 400 milijonov.

V Avstriji imamo dva zaka-na v prilog delavskim stanovanjem;

prvi zakon je iz leta 1892., a je ostal skoraj popolnoma brez vsakršnega vpliva, ker je popolnoma neprakti-čen. Drugi zakon določa 24letno opro-stitev hišnega najeminskega, hišne-ga razrednega davka in tudi 50od-stotnega dohodninskega davka. Hiše morajo biti 50 let posvečene svojemu namenu in njihovo obrestovanje ne sme prekoračiti gotove vsote. Uspeh tega zakona je odvisen od tega, da do-voli tudi deželni zbor oprostitve de-želnih doklad in da se tudi del občin-skih priklad opusti. Na podlagi tega zakona so nastale v zadnjem času v raznih večjih mestih Avstrije delav-ske hiše, toda žalibog ne v tolikem številu, kakor bi bilo želeli. Tržaška mestna občina je zgradila tudi hišo z delavskimi stanovanji v lastni režiji, kjer pa more dobiti le prav majhen del ondotnega delavstva stanovanje.

Tudi zavarovalnice zoper nezgo-de v Trstu, Gradcu in na Dunaju so zgradile celo vrsto delavskih stan-ovanj. Dunajska zavarovalnica je zgradila v Floridsdoru več rodbin-skih hiš in dom za sance. Avstrijski zavodi morajo sami graditi, ker ni bilo drugih podjetnikov, ki bi bili preskrbeli taka stanovanja. Zavodi so se razen tega izjavili pripravljenim, posoditi za delavske hiše, ki bi se še zgradile, do polovice vrednosti, do-čim bi drugo polovico zmogli delavci sami, oziroma v družbi s podjetniki. Toda na ta način ni mogoče zadeve rešiti, ako tudi se s tem mnogo stori. Dobiti denar do polovice tudi sicer ni težko. Toda s tem delavcem ni poma-gano. Ako nista vsaj dve tretjini do tri četrtine vrednosti skupaj, ni mo-gočee graditi delavskih hiš. Tu bi mo-rala poseči država vmes s tem, da bi ustanovila hipotekarno bla-gajno, ki bi dajala posojila na ta-ke hiše. Ta blagajna bi lahko izdaja-la zastavna pisma, ki bi zanje jamči-la država, a zavarovalnicam zoper nezgode, hranilni-cam in tudi bodočim invali-ditetnim blagajnam bi se la-hko naložila dolžnost, naložiti del svojega denarja v takih zastavnih pi-smih. Ta blagajna bi mogla posoditi dve tretjini do tri četrtine vrednosti hiše. Ostanek bi se potem lahko spravil skupaj s pomočjo podjetnikov ali občin, kakor tudi po delaveih sa-mih. Hipotekarna banka bi morala vo-diti tudi agitacijo za ustanavljanje stavbnih zadrug in za zgradbo zdra-vih delavskih stanovanj.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 30. septembra. Jutri se v Budapešti zopet začne nagodbena

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja.

Pregleduje letošnje knjige druž-be sv. Mohorja sem pred vsem zapa-zil, da se je letos članom prizanesclo z običajnim molitvenikom. Literatura molitvenikov je v Slovincih preboga-ta in čas bi že bil, da nastane vsaj daljša pavza v izdajanju teh knjig, zlasti pri družbi sv. Mohorja, ki ima vendar boljše in važnejše naloge iz-polnjevati. Toda moje veselje, da je družba nehala z izdajanjem molitve-nikov je bilo le kratko. Pogled v ko-ledar me je podučil, da je družba le-tos napravila le izjemo, ko ni izdala molitvenika, da pa osreči svoje čla-ne prihodnje leto zopet s takim de-lom.

Letos bi bilo res malo prehudo, če bi bila družba sv. Mohorja izdala molitvenik, ker dobe člani itak dve jako dragi knjigi nabožne vsebine.

Sestero knjig dobe letos člani družbe sv. Mohorja. Najprej vzame pač vsak v roke »Koledar« in sicer zaradi imenika članov. Ta imenik je največja opora družbe sv. Mohorja,

je pa obenem spomenik slovenske ne-čimernosti. Kakih 2.0.000 K velja ta imenik vsako leto, a družba pravi, da se tu ne da nič po-magati in da mora doprinesiti nečim-ernosti članov to za naše beraštvo res velikansko žrtve, ker bi sicer iz-gubila mnogo članov, češ, ljudje ho-čejo videti svoja imena natisnjena. Zaradi smešne nečimernosti mora družba vreči leto za letom 20.000 K skozi okno, ko bi s tem denarjem lahko napravila mnogo dobrega in koristnega.

Poleg imenika članov in koledar-ja obsega ta knjiga še več podučnih in zabavnih deloma ilustriranih spi-sov krajšega obsega, namreč: »Snaž-nost — pol življenja« napisala Min-ka Govekarjeva; »Kako se je Trebuš-nik vozil v Trst« spisal Janko Mla-kar; »Kahira, njeni prebivalci in njih življenje« spisal Juri Trunk; Ja-kob Gomilak, spisal dr. Fran Plešič;

»Nabirajte narodne pesmi« spisal profesor Anton Štrifot; Simon Gre-gorič, slovenski pesnik, spisal An-ton Medved; »Zanemarjena in izpri-jena mladina, skrb zanjo in sirotin-ski sveti, spisal Fran Milčinski; »Groba so okovi strti« zložil Staro-gorski; »Življenje in smrt Mohorske knjige«, spisal F. S. Finžgar; »Bla-

govestnika«, povest iz pokristjanje-nja Slovencev, spisal Ivo Pregelj; »Črtice za dom«; »Mali vedež«. Stro-ški za koledar znašajo 42.744 kron 69 vin.

»Zgodbe sv. pisma«, spisuje dr. J. E. Krek. Letos je izšel 14. snopič, ki obsega z ilustracijami vred 7 ti-skanih pol in je veljal 30.333 K 24 v.

»Pamet in vera« je naslov knji-gi, ki jo je spisal župnik J. M. Sei-gerschmied in sicer »slovenskemu na-rodu v potrditev njegove vere«. Iz te-ga dela — letos je izšel že tretji sno-pič — razvidimo, da je župnik Sei-gerschmied prebral mnogo spisov ka-toliške lažizanosti, ki imajo namen pobiti pravo znanost. Kaka »mo-drost« se v tej knjigi ponuja čita-teljem, si je lahko misliti. Naj nave-mo en sam izged. Župnik Seiger-schmied piše: »Veda je dokazala, da na zemlji o gotovem času vsled veli-ke toplote ni moglo bivati nobeno ži-vo bitje, ne človek, ne žival in tudi ne rastline. Ker je zemlja v početku žarela, niti nobena kal ni mogla v nji obstati. Zato je nastalo vprašanje: Kako so postale rastline in živali in kako je prišel človek na zemljo? Sv. pismo in po njem nam odgovarja sv. cerkev, da je Bog ustvaril rastline in živali in človeka. A to mnogim ni

všeč. Nekaterim brani napuh, dru-gim njihova razuzdanost, da bi sprejeli to resnico. Ako je namreč Bog vse ustvaril, potem je vse božja last. Potem je tudi človek popolna last božja in kot taka ima dolžnost do njega. Ker bi se nekateri radi iznebi-li teh dolžnosti, bi se radi tudi izne-bili njim neljubega Boga, zato zame-tujejo nauk sv. vere, da je Bog usta-varil rastline, živali in človeka. Ali pa mar verujejo kaj pametnejšega od te resnice? Nasprotno! Namesto resnic, ki se kar najbolj strinjajo z zdravo pametjo, verujejo največje ne z mi-slin budalosti.«

Torej: rezultati vere in znan-stvenega raziskovanja so nezmislji in budalosti, ki sta jih rodila samo na-puh in razuzdanost. Tako-le je faj-mošter Seigerschmied pometel z naj-večjimi učenjaki in z vso znanostjo. Zdaj pa naj še kdo reče, da ni Seiger-schmiedovo delo znamenitega pomena za Slovence. Take znanosti nam je treba. Družba sv. Mohorja je storila prekoristno delo, ko je za Seiger-schmiedovo pamet izdala 23119 K.

Najlepše pa je, da bi morali škofje to knjigo nemudoma konfiscirati in prepovedati. Seigerschmied je pač premalo izobražen, da bi mogel ločiti zrno od plevla in tako je v

svoje delo nekritično sprejel mnogo modernistiških nauk, ki jih je pa-pež pravkar zavrgel kot ateistiške. Če hočejo biti slovenski škofje ali boljše rečeno škofje na Slovenskem papežni pokorni, morajo Seiger-schmiedovo knjigo prepovedati, a če je ne prepovedo, so uporniki proti pa-pežu in zaslužijo, da jih papež od-stavi.

Koristna in dobra, popularno pi-sana in lično ilustrirana je knji-ga župnika Iv. Lakmayerja »Umni Čebelar«. Letos je izšel prvi snopič. Če bi se umno, moderno čebelarstvo sploh kmetu izplačalo, ki ima mnogo preveč drugega dela, da bi zamogel posvečati čebelar tisto pozornost in tisti čas, ki ga zahteva moderno čebe-larstvo, to je vprašanje, na katero nismo v stanu odgovoriti. Omenjeno pa bodi, da je izvoz medu in voska na Nemško prenehal in da vsled tega kupčija zelo trpi.

Končno je družba izdala dva sno-piča »Slovenskih večernic«. 59. snopič obsega več krajših povestic in pesmi ter razjasnilo o šolstvu, 60. snopič pa povest »Življenja trnjeva pot«, ki jo je spisal priljubljeni novelist Jos. Kostanjevec.

pogajanja. V ospredju je zvišanje kvote, kakor jo zahteva Avstrija, in kompenzacije, ki jih zahteva Ogrska za tako zvišanje. Danes popoldne je bila ministrska konferenca, ki so se je udeležili vsi ministri, ki gredo jutri k nagodbenim konferencam v Budapešto. Obenem se je sestala v ministrskem predsedstvu nagodbena komisija.

Budimpešta, 30. septembra. Jutri bodo imeli oboji ministri le predkonferenco; meritorna pogajanja se vrše v sredo in v četrtek. — Dne 2. oktobra pride tudi minister baron Aerenthal v Budapešto, in sicer zaradi ureditve tistih državnopravnih vprašanj, ki jih je dognati v novi pogodbi z ozirom na razmerje države z inozemstvom. — Neodvisna stranka ni več nasprotna zmernemu zvišanju kvote, seveda proti primeri kompenzaciji.

Prestolonaslednik o Ogrski

Budimpešta, 30. septembra. Nekateri časopisi poročajo, da je rekel prestolonaslednik Fran Ferdinand ministru grofu Andraszyju povodno zadnje avdijence, da so Madžari tako močan narod, da za svoj obstoj ne potrebuje papirnatih ustavnih garancij. Glede armade je rekel prestolonaslednik, da mora ohraniti svoj dosedanji značaj, t. j. enotnost. Glede volilne reforme pa je baje rekel, da more Ogrska ohraniti svoj narodni značaj tudi tedaj, ako se napravi volilna reforma. Seveda bi morala biti volilna reforma drugačna, kakor avstrijska, ki ima mnogo pomanjkljivosti.

Razor v ogrski koaliciji.

Budimpešta, 30. septembra. V političnih krogih se raznaša vest, da je minister Kossuth odločno nastopil proti prizadevanju poslanecv Holloja in grofa Batthyanyja, ki hočeta ustvariti samostojno ogrsko banko. Tudi naučni minister grof Apponyi se je izjavil za solidarnost s Kossuthom. Minister Kossuth hoče vprašati v neodvisni stranki in v ministertvu, ali uživa s svojim separatnim stališčem zaupanje, sicer bo izvajal posledice.

Iz Srbije.

Belgrad, 30. septembra. Vesti inozemskih časopisov, da je kralj zavrgel predlog, naj bi se skupščina odgodila, niso resnične; istotako so neresnične vesti, da so nekateri ministri zahtevali demisijo. Ministrstvo sploh ni mislilo na odgoditev skupščine, zato tudi ni kralju nič takega predlagalo.

Protizagratnika urednik Milan in vpokojeni orožniški nadporočnik Maksim Novaković, ki sta vpriporila črčarj punt v jetišnici, a se končno sama ustrelila, sta brezdvomno zblaznela. Maksim je bil že opetovano v norišnici, a v preiskovalnem zaporu so ga imeli, ker je hotel umoriti svojo ženo. Ta žalostni dogodek so hoteli nekateri prijatelji obeh samomorilcev izrabiti za politično demonstracijo, kar pa se jim je ponesrečilo. Razdelili so nekaj drobiža med rokodelske vajence, ki so klicali po ulicah: »Proč z vlado! Proč z zarotniki! Slava spominu Milana Novakovića! Demonstrirali so tudi pred stanovanjem ministrskega predsednika dr. Pašića, a končno so se razšli, ker so videli, da se jim meščani nečje pridružiti.

Justična reforma za Macedonijo

Dunaj, 30. septembra. Sestane med ruskim in avstrijskim ministrom zunanjih del je imel v prvi vrsti namen, dognati vse nadaljnje podrobnosti glede Macedonije, kakor so se bile zasnovale v programu v Münstergu. Od konference sta si obe vladi neprestano prizadevali, da bi program tudi izvedli. V zadnjem času sta poslanika Avstro-Ogrske in Rusije v Carigradu naznanila svojim tovarišem načrt o zboljšanju pravosodstva v macedonskih vilajetih. Ta načrt proučujejo sedaj zastopniki velesil. Da pa se olajša pomirjenje Macedonije ter se odstrani vse glavne ovire, zedinila sta se Izvolski in baron Aehrenthal na sedanjem sestanku za zelo važen korak, s katerim se napravi konec napačni razlagi o tretji točki programa v Münstergu. Obenem se odvzame agitatorjem glavno orožje k podpihovanju k bojem med kristjanskimi narodi v Macedoniji. Oba ministra sta namreč sklenila ter takoj odposlala avstro-ogrskim in ruskim diplomatim zastopnikom v Atenah, Belgradu in Sofiji navodila, kako je treba razlagati III. točko programa iz Münsterga. Zadnje čase so namreč kristijanske čete, ki so prvotno operirale proti Turčiji, spremenile taktiko ter začele napadati kristjane, da jih prisilijo, opustiti svojo dosedanjo narodnost in vero ter prevzeti tisto narodnost in vero, ki jo zastopa dotična četa. To gibanje je nastalo,

ker se je točka III. omenjenega programa napačno tolmačila. V dotični točki je namreč rečeno: »Kakor hitro se doseže pomirjenje dežele, zahtevati je pri turški vladi spremembo v teritorialnih mejah upravnih okrajev, da bodo razne narodnosti pravilneje grupirane.« To točko so razumele vstaske čete tako, da si mora vsaka narodnost pred pomirjenjem kolikor mogoče razširiti meje za svojo narodnost. — Da se to nespornostno odpravi, določate avstro-ogrski in ruska vlada sledeče: 1. Spremembe v teritorialni omejitvi upravnih okrajev je mogoče po besedilu 3. točke programa v Münstergu nasvetovati turški vladi šele po popolnem pomirjenju dežele, t. j. ko bodo čete popolnoma izginile. 2. Član 3. se je napačno tolmačil v smislu, da imajo prizadete velesile namen, nekako razdeliti deželo po narodnostih. Zato smatrajo velesile za svojo dolžnost, izjaviti, da niso nikoli mislile nasvetovati turški vladi take razdelitve. 3. Omejitve okrajev, kakršno so imele velesile v mislih, se nikakor ne bo mogla ozirati na narodne spremembe, temuč bo le zaradi olajšane poslovanja lokalnih oblastnj.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 30. septembra. Car je ukazal, da se vsi gardni vojniki premeste iz Petrograda zaradi nezanesljivosti k raznim garnizijam po državi.

Varšava, 30. septembra. V Sebastopolju je policija nepričakovano preiskala vse kleti ter našla v kleti nekega Bogdanovića veliko zalogo orožja in razstreljiva, med tem 20 nabasanih bomb, dve puški na stroj itd. Obenem so došli iz Sebastopolja vesti o velikem punktu. Bili so baje boji, pri katerih je padlo šest častnikov. Topničarji so se baje branili streljati na puntarje. Na brzoglavna vprašanja, kaj je na stvari resnice, ni odgovora.

Petrograd, 30. septembra. Vest o velikem punktu v Sebastopolju je nastala, ker se je vpriporil v neki vojašnici punt. Trije za častnike preoblečeni in z revolverji oboroženi možje so namreč prišli v vojašnico Breševskega polka, pri katerem je bil predlaskim velik punt ter je zaradi tega še danes mnogo častnikov zaprtih. Trije neznani zarotniki so zapovedali straži, naj takoj izpusti častnike. Podčastnik, ki je načeloval straži, je aviziral poveljnika bataljona, a ko je ta prišel v spremstvu stotnika ter zaklical straži, naj ne verjame neznanim častnikom, ki so sleparji, so ti začeli streljati ter usmrtili poveljnika, stotnika pa ranili. Vsled strelcev so prihiteli vsi častniki skupaj, a zarotniki so utekli, kakor da zasledujejo tiste, ki so streljali. Zapri so več vojakov, ki so na sumu, da so bili spoznamljeni z zarotniki.

Odesa, 30. septembra. V okraju Sakatalij (gubernija Tiflis) je proglašeno vojno stanje.

Punt v Maroku.

Pariz, 30. septembra. Vključ trajnemu deževanju reknogoscira general Drude okoli Casablance. Dve veliki koloni sta odšli v ta namen proti Tadertu in Sidi Numenu. Med tem se zastopniki maroških plemen v Casbah Medini posvetujejo o mirovnih pogojih.

Predsednik republike Fallières je na nekem banketu v Marmandeju proslavljal vzorno nastopanje francoskega vojaštva v Maroku ter naglašal, da Francija pri tem ne misli na nikako pridobivanje, temuč se le bori, da odpravi srednjeveško roparsko napadanje.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 1. oktobra.

— Naš sobotni članek o najnovejši papeževi encikliki je po pravici vzbudil občno pozornost. Jasno in jedrnatost je bilo v njem obrazloženo bistvo spora med katoliškimi teologi: na eni strani stoji sholastiško tolmačenje katolicizma, na drugi strani moderno tolmačenje. Papež se je postavil na stran sholastičnega tolmačenja. »Slovenec« ni v stanju polemizirati stvarno proti temu članku in odgovorja nanj s psovskami. Slobodno mu! »Slovenec« psovke ne dosežejo niti zaničevanja avtorja našega članka, nego so le dokaz, da »Slovenec« uvideva resničnost in utemeljenost člankovih izvajanj, a ker jih ne more pobiti z argumenti, jih hoče kompromitirati s psovskami. Saj se najdejo ljudje, pri katerih se tudi s sirovimi psovskami doseže uspeh, razsodni ljudje pa vedo, da psujejo ljudje vselej takrat, kadar si drugače ne morejo pomagati. »Slovenec« je račil sklicevati se na nekaj obskurnih nemških listov, ki delajo encikliki globoke komplimente. To nam pač ne more imponirati, ko je ves drugi svet edin v tem, da obsoja encikliko. »Slovenec« najbrž to ni znano, da je papeževa enciklika plod španskih vplivov na kurijo in da so različni

kardinali z encikliko jako nezadovoljni. Ko bi bil »Slovenec« list, ki hoče svojim čitateljem podajati objektivne slike o vseh važnih dogodkih, bi moral izpregovoriti o senzacionalnem pismu, ki ga je vodja modernistov, angleški jezuit Tyrrel izdal te dni zoper papežovo encikliko. To pismo je vzbudilo kolosalno pozornost in v Vatikanu so kar konsternirani. »Tyrrel — antipapa«. Vatikanski organi so odgovorili na to pismo z brezprimerno vehemenco. Posebno jih boli, ker pravi Tyrrel, da je enciklika s filozofskega, teološkega in naravoslovnega stališča ponesrečena, češ, da pisatelji enciklike znanstveno niti toliko niso izobraženi, da bi mogli formulirati trditve modernistiške teologije. V svoji jezi je šla »Correspondenza Romana« tako daleč, da pravi, da so samo latinci katoličani po veri in po plemenu, a popraskaj nelatince koder hočeš, vselej se pokaže, da je pod kožo — protestant. S tem je rečeno, da so Nemci, Slovani, Angleži itd. v očeh Vatikana manj vredni kot katoličani in da je katolicizem latinsko-plemenska vera. Seveda bo to med nelatince našlo primeren odmev. Zakaj »Slovenec« ne pove ničesar o tem boju med teologi? O encikliki je podal neresnično poročilo, boj ki se je vnel v cerkvi je zamočal — le naspuje, ker smo podali jasno in verno sliko o pomenu enciklike, in izrekli sodbo, s katero se ujemajo sodbe prvih listov na svetu.

— Dr. Brejce odgovarja. Dosti časa mora imeti mož, ker je popisal zdaj zopet v »Miru« toliko lepega, belega in potpečljivega papirja, samo z ozirom na postranske opazke v naših strogih političnih člankih o koroških razmerah, da mu klerikalna politika nese, da mu tudi seje nesejo in da mu celo jezikovne pritožbe nesejo. Očividno potrebuje v zadnjem času zopet reklame za svojo odvetniško pisarno, posebno ker ima neljubega konkurenta; kajti razlil je v zadnjem »Miru« dolgo poslano ter se peča v njem samo s svojo odvetniško pisarno, češ, ker ga mi »napadamo« zdaj samo kot odvetnika, — v boju zoper njega kot politika je »smodnik« že postreljen. Mož je zdaj kar pobesnel, — na papirju namreč — samo radi tega, ker smo omenili to, kar slovenska in nemška javnost že davno sama ve, da mu namreč politika nese! Rečeš! Hudo krivico smo mu storili s tem; kajti kot klerikalni politik ima kakor vsi klerikalni politiki sploh samo izgubo. Samo pisarna mu namreč nese, — ta pa s politikom nima ničesar opraviti. »Prostovoljna plačila za jezikovne pritožbe«, kakor on te vrste honorar imenuje, je dobil le kot odvetnik, ne kot politik. Jezikovno vprašanje seveda s koroško politikom nima ničesar opraviti! Tako je dr. Brejce razdelil sebe v dva človeka: v odvetnika in politika. Tako misli, da bo lažje šlo. Kot politik, — pravi, — je pri nas že davno »na indeksu«, odkar je nastopil v slovenski javnosti v klerikalni vlogi, — kot tak se ne strelja več z nami, ker je — »ta smodnik« že postreljen. Zdal se bori z nami samo še kot odvetnik, in kot tak zdaj kriči na nas, da lažemo, ker smo pisali doslovno takole: »Voditelj B. je delal jezikovne pritožbe zastoj in za denar, potem pa vrgel puško v korožo...« Sam pa — nerodnej! — razglša zdaj še koroški javnosti, da res tudi sprejema plačila za jezikovne pritožbe, da jih res dela tudi za denar, — in v isti sapi kliče na pomoč za pričo dr. Müllerjevega koncepcijenta g. dr. Oblaka, ki naj potrdi, da to ni res! S takimi otrobi »futra« zdaj dr. Brejce v »Miru« koroško javnost — kot odvetnik namreč! Obenem pa je še ponižno prosil urednika »Slovenec«, ki ga je še pred kratkim hotel na vsak način spraviti v kriminal, da mu je te otrobe ponatisnil, da bo bolj — popularno. Čudno je, da »Slovenec« le tedaj ponatiskuje in prinaša javnosti kaj več s Koroškega, kadar nastopi dr. Brejce kot odvetnik (kot politika ga menda še vedno ne respektirajo?) in kadar se gre za odvetniško pisarno: zdaj njegovo poslano in pred kratkim napad na dr. Müllerjevo pisarno. Dvominimo, ali je zadnje poslano primerna reklama za Brejčevo pisarno in ali bodo koroški kmetje to gutirali. Očitno je laži od Brejčeve strani z ozirom na gori navedeno ni smatrati resnim; zato niti ne maramo vedeti od njega, koliko »prostovoljnega« plačila sprejme v enem ali drugem dostojanstvu (n. pr. od Mohorjeve družbe), ne maramo spravljati v zadrego »Slovenec« uredništva, ali je smatrati znano vojno dr. Brejčevo zoper dr. Šusteršiča iz osebnih mržnje izvirajočo. Toda eno moramo pribiti. Dr. Brejce se zaganja v zadnjem poslanem kot odvetnik v nas in »peščico mladih ljudi, ki hočejo, kakor pravi, na vsak način zasnovati slovensko liberalno koroško stranko na — papirju.« On negira svobodomiselnost kroge na Koroškem, — vse je le na papirju, — a vendar se bori v zadnjih številkah »Mirovih« z vso vehemenco s to

papirnatu pošastjo prav kakor Don Kišot ter kliče obenem: »Kje pa so napredni krogi?« Mož je postal čisto konfuzen: glede jezikovnih pritožb trdi končno to, kar smo trdili mi, pravi pa, da mi lažemo, on pa trdi resnico, o naprednih krogih trdi, da jih ni na Koroškem, napada jih pa v vsaki »Mirovi« številki, in celo javnost ve, da v Celovcu razen Brejca in dveh, treh drugih, skoro ni klerikalca med inteligenco. Mož je, kakor rečeno, političen komedijant — v tem ozirom smo celo edini z dr. Šusteršičevim mnenjem, — tak mož, ki prestavlja take politične kozle: najprvo humbugovanja zoper Šusteršiča, potem tožba zoper »Slovenca«, nato tista famozna poravnava, v kateri je tako popolnoma kapituliral, da je bilo Šusteršiču z njegovega stališča le čestitati, nato sklep, da Grafenauer ne sme vstopiti v noben klub, nastop na skupščini Ciril-Metodove družbe, zdaj pa to pisarjenje v »Miru«, — tak mož ne zasluži več, da se ga smatra resnim. Hudo se je varala slovenska javnost v njem: videlo se je nekaj časa, kakor da hoče postati resen politik, a kmalu se je pokazalo, da je to nemogoče. S svojo kričavostjo in vihravostjo je dr. Brejce zavozil politiko koroško in predvsem najvažnejše — jezikovno vprašanje na neodpušljiv način.

— Nemčurstvo v Šiški. Nedavno tega je šel neki ljubljanski gospod mimo drž. kolodvora in hotel poiskati hišo nekega znanca. Malo naprej od kolodvora naleti na pobič, kateremu je iz žepa za uro visel frankfurtski trak s priveski. Gospod ni tega traka koj opazil in je vprašal pobiča v slovenskem jeziku: »Ti, fant, kje pa je hiša...«. Pobič pogleda gospoda, reterira par korakov in pravi potem: »Erstens spricht man mit mir deutsch, zweitens sagt man mir Sie« in stekel je kar so ga nesle noge. Ta dogodbica karakterizuje razmere v Spodnji Šiški. Domačini so skozinsko narodni, priseljenci pa fanatično nemški in vcepljajo ta fanatizem že otrokom. Slovenci bi morali energičneje postopati, a smo premeški in preveč popustljivi. Samo naša mlachnost je kriva, da se n. pr. občinska babica Pečak upa po hišah agitirati za — šulvereinsko šolo in da delajo po cesti reklamo za to nemško šolo neke slovenske gospodične, čijih imen ne bomo več prikrivali, če se tak škandal še pri-godi.

— Klerikalec — narodnjak! Kako se klerikaleci pri vsaki priliki tolčejo na prsi, da ni bolj navdušenih narodnjakov, kakor so oni, je znano. Seveda so to zgolj prazne besede brez dejanj, saj je notorično, da je klerikalec naroden samo takrat, ako si od tega obeta kakoga dobička. Da klerikalni poslanci, ki bi naj predstavljali takorekoč evet dobrega našega katoliškega ljudstva, niso v tem ozirom nič boljši, pač ni potreba še posebe naglašati. Klerikalni štajerski poslanec Roškar je poznat slovenski javnosti kot mož, ki jako rad govori zlasti na shodih o narodnosti. Kakšna pa je njegova narodna zavednost v dejanju, pa kaže tale značilni slučaj: Dne 6. septembra je ponudil neki dijak poslancu Roškarju, ki je sedel v gostilni pri čaši rujnega vina in se zabaval v krogu svojih somišljenikov, v nakup narodni kolek. No, Roškar je nakup odklonil, češ, da bi se »lahko blamiral, ako ga kupi, ker se ni izključeno, da bi »Družba sv. Cirila in Metoda« ne postala — protinarodna.« Naša šolska družba pa protinarodna! To je takšna budalost, ki se more poroditi samo v glavi močakarja, ki mu je Šusteršič-Koroševa politika že docela zmedla možgane!

— Otroški vrtec v Gabrijah in klerikalne laži. Iz celjske okolice se nam piše dne 27. septembra t. l.: Kdor hoče zvedeti, kako znajo lagati naši klerikalci — maziljeni in nemažiljeni —, naj vzame v roke »Slov. Gospodarja« z dne 26. m. m. ter naj čita tu notico »Otroški vrtec v Gaberju pri Celju«. Pravi, da je občina okolica Celje minolo zimo sklenila, otvoriti v Gabrijah otroški vrtec pod pogojem, da ga vodijo šolske sestre. To je laž! Verjamemo pa, da so Gorišek in konfratres tako mislili! — Dr. Božiča napadajo — ustanovitev vrta v Gabrijah je delo »narodne stranke« — češ, da je on zvršil občinski sklep kot obč. odbornik, a ne tako, kakor je bil »sklenjen...« Mestu, da bi bili dr. Božiču hvaležni, če imajo še količkanj narodnega čuta v sebi, da je stvar spravljal v tok ter pri Ciril-Metodovi družbi povzročil osnovitev potrebnega otroškega zabavišča v Gabrijah, — pa zdaj nesmiselno napadajo njega in zavijajo resnico, kakor že znajo v znani svoji — resnicoljubnosti. Celu ubogemu Percu, občinskemu tajniku okol. občine, ki je vendar pri vsej tej zadevi nedolžen, ne prizanašajo.

— Denuncirani dijaki. Iz Celja se nam piše: V četrtek 26. m. m. smo poročali o nakanah prof. Fona napram »Svobodi«. Hlinil se je človek

pri dr. Vrečku, češ, ubogi slovenski dijaki, vsi bodo izključeni, če jih Nemci dobe! (Zakaj?) V sredo 25. m. m. se pa je podal on, slovenski profesor ob polu 6. uri popoldne k nemškemu ravnatelju Proftu in, denunciral vse napredne slovenske (!) dijake! To je narodno-katoliško! Poročali bomo o tej stvari in sploh o Fonovem moralnem in narodnem delovanju, da izve svet, kakšnim vzgojiteljem je prepučena naša mladina!

— Samo ako bi bilo res! »Grazer Tagblatt« je te dni zabeležil vest, da je pošto ravnateljstvo v Gradcu na vse podrejene mu poštne urade v nemškem delu Štajerske in Koroške poslalo okrožnico, v kateri poziva slovenske poštne uslužbenice in uslužbenke, naj prosijo, da se premeste na Spodnje Štajersko. Če je ta vest resnična, o čemer pa dvomimo, bi morali to odredbo poštnega ravnateljstva v Gradcu pozdraviti z največjim zadoščenjem, ker bi ta naredba značila zmago naše stare zahteve, naj se med nami nastavlja samo uradniki — domačini, ki so popolnoma večji slovenskega jezika!

— Oprati se hoče dr. Benkovič v znani svoji aferi z dr. Sernecem. Zato je predložil stvar v razsodbo družstvu za odpravo dvoboja na Dunaju. Ta njegov korak se mu je zdel tako važen za slovensko javnost, da ga je z Dunaja brzoglavno sporočil svojem listu »Posavski Straži«.

— Imenovanje. Sodna svetnika sta postala okrajna sodnika Ivan Pogačnik in Kranju in Rudolf Perše v Cerknici. Nadalje sta imenovana za deželnsodna svetnika v Celju sodna tajnika Ivan Erhartič in Fr. Kueš.

— Imenovanje. Dvorni svetnik in finančni deželni ravnatelj v Zadru Ludovik Hočevar je imenovan ad personam za podpredsednika finančne deželne direkcije v IV. činovnem razredu.

— Iz sodne službe. Okrajni sodnik Hubert Wagner je premeščen iz Smarja pri Jelšah v Laško, sodni tajniki: dr. Pavel Clementschitsch iz Ptuja v Celovec, dr. Mirko Grasselli iz Ilirske Bistrice in dr. Milan Geršak iz Mokronoga oba v Ljubljano. Za okrajna sodnika sta imenovana sodna pristava Franc Friedl v Slovenjem gradu za Rožek in Anton Mladič v Postojni za Smarje pri Jelšah. Za sodne pristave so imenovani avskultantje: Anton Avsec za Postojno, Ivan Hutter za Mokronog, Anton Zdolšak za okrožje višjega deželnega sodišča v Gradcu, Ivan Sinkovič za Ilirsko Bistrico in dr. Jožef Drobaitsch za Cerknico.

— Za okrajnega glavarja v Koprju je imenovan okrajni višji komisar in vodja ododnega okrajnega glavarstva g. Gvidon Polley.

— Šolske vesti. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Vida Brezecz je imenovana za provizorično učiteljico v Velikem Trnju. Provizorična učiteljica gđ. Ana Elsner je premeščena z Vač na Savo in imenovana za voditeljico. Nadučitelj gosp. Ivan Kutnar v Žužemberku je dobil zaradi boleznj dopust in pride na njegovo mesto absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Leopoldina Kogej kot suplentinja; interimistično šolsko vodstvo prevzame učitelj gosp. Ludovik Koželj. Nadučitelj gosp. Alojzij Sežun v Rovtuh je dobil zaradi boleznj dopust in pride na njegovo mesto kot suplentinja absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Julijana Kobal; interimistično šolsko vodstvo prevzame učiteljica gđ. Pavla Brezovšek. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Felicija Polšak je imenovana za provizorično učiteljico na Planini pri Postojni. Namesto učiteljice gđ. Melanije Jonke, ki je izstopila iz šolske službe, je imenovan za pomožnega učitelja na deški šoli v Kočevju absolvirani realce g. Robert Herber.

Pesnik Askere izda v kratkem nov zvezek svojih poezij. Izda jih L. Schwentner.

Cankarjevo najnovejše delo ima naslov »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Izide v kratkem pri L. Schwentnerju.

Slovensko gledališče v Trstu se otvori 6. oktobra. Repertoire obsega 11 slovenskih in 16 tujih iger. Igralski zbor šteje 10 dam in 17 gospodov. Sodelovali bodo gojenci dramatične šole in gostovalo bo tudi nekaj članov ljubljanskega slovenskega gledališča. Sezona bo trajala do konca aprila 1908.

I. slovenska umetniška razstava slik v Trstu se otvori sredi meseca oktobra in bo otvorjena do 1. novembra. Razstava bo v dvorani »Slavjanske Čitalnice« v »Narodnem domu«.

Mestno gledališče na Kralj. Vinogradih v Pragi. 7. novembra t. l. se otvori novo krasno češko gledališče na Kralj. Vinogradih v Pragi; zgradila ga je mestna občina Kralj. Vinogradih.

(Dalje v prilogi).

telov s 124.068 posteljami in 33.480 uslužbenici. Investiranega kapitala je bilo 777,5, dohodkov 188,7 in izdatkov 131,4 milijonov frankov. V dobi 1880—1894 se je zvišalo število hotelov za 70%, od 1894—1905 pa le za 14%, kar je sklepiti iz tega, da so se stari hoteli povečali ali se druga poslopja priredila za hotele. Od 1924 hotelov leta 1905. je 1104 celoletno odprtih in 820 sezonskih. Vsled zimskega športa je število prvih močno narastlo v zadnjih letih. Tuje prišli v te hotele pred vsem iz Nemčije (31%), potem iz Švice same (22,2%), iz Angleske (13,5%), Francije (12,1%), Amerike in Rusije (po 5%), Italije, Belgije in Nizozemske po (2,5%), iz Avstrije (1,8%) ter od drugih.

* Čuden štrajk. V Schirmeku, majhnem mestu v Alzaciji, je pred tedni izbruhnil čuden štrajk. Doslej je francosko prebivalstvo tega mesta imelo župnika, ki je pri mašah izgovarjal latinski jezik s francoskim naglasom, tu pa je prišel novi župnik, ki izgovarja latinski z nemškim naglasom. Vsled tega so župljani pozvali novega župnika, naj izgovarja latinsko, kakor oni zahtevajo, namreč s francoskim naglasom ali naj pa odstopi. Ker novi župnik ni mogel ali pa ni hotel ustreči tej želji, stopili so župljani v štrajk. Peveci v cerkvi ne odgovarjajo pri maši, sploh pa v cerkev ne prihaja noben prebivalec Schirmeka, ki je radi tega čudnega štrajka postal glasovit.

* Solarij — panslavistični agitatorji. Kako daleč sega madžarski šovinizem, pokazalo se je zopet nedavno v Roszhelyju, kjer je ravnatelj piaristiške gimnazije odklonil štiri slovaške fantiče, češ, da so v ljudski šoli unganjali panslavistično agitacijo. Ravnatelj je utemeljeval odklonitev s tem, da sinovi narodnostnih voditeljev sploh unganjajo panslavistično agitacijo takoj v prvem razredu ljudske šole.

* Učiteljice na Nemškem. Na Nemškem imajo glasom najnovejša statistika 59.187 javnih ljudskih šol z 8.924.779 učenci, od teh je dobra polovica deklice. Na vseh teh šolah poučuje 124.027 učiteljev in 22.513 učiteljice. Učiteljice je potemtakem le 15% vsega učiteljstva. V kneževini Lippe sploh ni nobene učiteljice na javni šoli. V kraljevini Saksonskih jih je le 3,8%, v Weimarju pa celo le 1,5%. Največ učiteljic je v Berlinu, v renski pokrajini in na Westfalskem.

* Pomanjkanje žensk. V Ameriki je še vedno pomanjkanje žensk. In to je umljivo. Vsako leto se izseljuje mnogo več moških kakor pa žensk. Leta 1900. n. pr. se je izselilo v Ameriko 160.000 moških več kot žensk. V državi Montana bi morala imeti vsaka ženska, ako bi se hoteli vsi moški oženiti, po dva moža. No, to bi ne bilo nič nenavadnega, vsaj je tak običaj že tudi v Evropi zelo razširjen. Hujše pa je v državi Alaska, kjer pride na vsako žensko — po statistiki — 11 moških. Seveda so ženske zelo oboževane ter se igrajo s snubei, ker imajo toliko izbire.

* Pisateljice. Po vseh deželah narašča število pisateljic. Na Francoskem je danes že 20% pisateljice, dočim jih je pred 20 leti bilo šele 4%. Danes živi na Francoskem 50.000 moških in 5000 ženskih pisateljic. Na Angleskem in v Ameriki, kjer se ženske rade bavijo z idealnim in lahkim poslom, je vsa literatura romanov v ženskih rokah.

Književnost.

— Slovenske himne za klavir priredil Fr. Gerbič. Založil L. Schwentner. Cena 2 K, po pošti 2 K 10 v. Obseg: „Bože, carja hrani!“, „Sče ne vmerla Ukrajina!“, „Poklik do bratji Slavjan!“, „Bože, co! Polše!“, „Jezozo Polša nie zgine!“, „Hej, Slováci!“, „Liepa naša domovina!“, „Bože pravde!“, „Ubavoj nam Črnoj gori!“, „Sumi Marica!“, „Naprej!“, „Hišee Serbstwo njezhubjane!“, „Naše Serbstwo z procha stawa. Priredba za klavir je izvedena s pravim umetniškim razumevanjem.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigarici« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Mitničarju se je ustavljal že večkrat kaznovani Valentin Kuga, prevoznik v Ljubljani. Na mitnici, Cesta na Loko se je pripeljal Kuga z dvouprego, ter hotel dirjati naprej, ne da bi plačal tlakovino. Ko je mitničar Gašper Kavčnik prijel konje za uzdo, skočil je obdolženec raz voza, zgrabil mitničarja za prsi in ga porinil na stran, nato pa konje pogljal, ne da bi plačal tlakovino. Kuga se zagovarja, da mu ni o tem ničesar znanega. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. oktobra. Ljubljansko gimnazijsko vprašanje je rešeno. I. gimnazija se res razdeli v dva oddelka — v slovenski in nemški. Vsak oddelak bo imel svojega ravnatelja. Nemške a-paralele pridejo v Waldherrjevo hišo. Ravnatelj se nista imenovana. Delitev gimnazije se je izvršila po sporazumljenju med Nemci in klerikalei.

Osek, 1. oktobra. Pasiva pri hranilnici v Niemcah, kjer je poneveril ravnatelj Živkovic 250.000 kron, znašajo pol milijona. Oškodovan je baje tudi neki denarni zavod v Ljubljani.

Dunaj, 1. oktobra. Ministri Beck, Korytowski, Auer-sperg in Derschatta so danes jutraj odpotovali v Pešto, kjer se bodo nadaljevala pogodbeni pogajanja. Trgovinski minister dr. Fort odpotuje v Pešto popoldne.

Praga, 1. oktobra. »Narodnim Listom« javljajo z Dunaja, da situacija za pogodbo ni tako ugodna, kakor jo slikajo dunajski listi.

Praga, 1. oktobra. »Narodni Listy« poročajo, da se gre avstrijski vladi pri pogodbi največ za zvišanje kvote, ogrski vladi pa za rekonpezacije na državnoopravnem polju.

Praga, 1. oktobra. Minister dr. Pacak je danes konferiral z dr. Skardo, dr. Heroldom in Rubrom.

Budimpešta, 1. oktobra. Avstrijski ministri, razen dr. Forta, so prišli semkaj ob eni 40 minut. Najprej sta konferirala oba ministrska predsednika.

Belgrad, 1. oktobra. Obdukeijo bratov Novakovičev je izvršilo 15 zdravnikov, ki so konstatirali, da Novakoviča nista izvršila samoumora, marveč da sta bila zavratno umorjena. Vdova pokojnega Milana Novakoviča bo z ozirom na ta zdravniški izvid tožila ministra notranjih del, mestnega prefekta in več orožnikov.

Marzeli, 1. oktobra. Na laškem parniku »Armonia«, ki je prispel semkaj iz Beiruta, sta zbolela dva mornarja na k u g i. Prenesli so jih v bolnico, kjer sta umrla. Dosledaj se še ni prigodil noben nov slučaj kuge.

Lipsko, 1. oktobra. Gospo Tosselli je prosila za avdienco pri papežu; avdienea ji je baje dovoljena.

Draždane, 1. oktobra. Kralj Friderik Avgust je prosil papeža za razveljavljenje svojega prvega zakona in za dovoljenje, da se sme zopet oženiti.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. Meseca septembra t. l. se je vložilo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 1.367.868 K 33 v, vzdignilo pa 1.355.233 K 87 v. Skupno stanje vlog je bilo koncem septembra t. l. 8.353.069 K 57 v.

— Splošno kreditno društvo v Ljubljani. Denarni promet meseca septembra 1907: Sprejemki 305.974 K 81 v, izdatki 310.309 K 15 v, torej skupno 616.283 K 96 v. Skupni denarni promet od 1. jan. do 30. septembra 1907: 5.829.936 K 99 v. Stanje hranilnih vlog in tekočega računa z dne 30. septembra 1907: 1.007.776 K 28 v.

— Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani. Bilanca z dnem 30. septembra 1907. Aktiva: Gotovina 69.813 K 62 v, naložen denar 2.730.618 K 32 v, prehodni zneski 7629 K 84 v, posojila 9.120.613 K 63 v, inventar 5806 K 98 v, zaostale obresti 31. dec. 1906 89.145 K 36 v, vrednostne listine 414.461 K 75 v, zadrugi dom 205.541 K 38 v, zadrugi hiši 181.387 K 88 v, zadrugi zemljišče 109.242 K 32 v. Pasiva: Deleži 26.168 K, hranilne vloge 12.434.071 K 36 v, rezervna zaklada 180.909 K 86 v, pokojninski sklad 19.749 K 46 v, predplačane obresti 31. dec. 1906 26.777 K 14 v. Upravno premoženje 12.934.261 K 08 v. Denarni promet 46.788.340 K 66 v.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 26. septembra: Ivana Hočvar, gostija, 67 let, Radeckega cesta 11. — Marija Kolar, usmiljenka, 26 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. — Helena Terkaj, delavčeva vdova, 81 let, Krakovski nasip 8, ostarelost. Dne 27. septembra: Fran Keber, zlatarjev sin, 2 dni, Linhartove ul. 5. Paedathrophia. Dne 28. septembra: Katarina Smid, usmiljenka, 54 let, Radeckega cesta 11, jetika. Dne 29. septembra: Amalija Babič, zasebnica, 39 let, Radeckega cesta 11, jetika. — Marija Molek, gostija, 61 let, ostarelost.

V deželni bolnici: Dne 24. septembra: Ant. Breznik, rudar, 67 let, Dementia senilis.

Dne 25. septembra: Mar. Zupan, cerkvenikova žena, 42 let, Fractura complicata et Luxatis tali.

Dne 26. septembra: Gustav Perše, knjigovodja, 40 let, jetika. — Marija Ahčin, paznikova hči, 2 in pol 1, Lymphadenitis.

Dne 27. septembra: Josip Zalar, 2 dni, življenska slabost. — Jakob Vrečar, mesar, 31 let, legar.

Čisto in lepo
Sarg glicerina
mišle
naproti kolo
belo in nožno.
Beli se povzede.

Cacao Benscher
Amsterdam

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 1. oktobra 1907.

Maločasni popusti.	Dolar	Blag
10% majska renta	96 40	96 60
10% srebrna renta	98 40	98 60
10% avstr. krona renta . . .	96 65	96 75
10% zлата	115 30	115 60
10% ogrska krona renta . . .	93 15	93 35
10% zлата	110 50	110 70
10% posojilo dež. Kranjske .	98 30	98 30
10% posojilo mesta Spiljet .	110 40	110 60
10% Zadar	99 85	100 85
10% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98 50	99 50
10% deška dež. banka k. o. .	96—	96 20
10% ž. o.	96 60	97—
10% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99—	100—
10% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	103 50	104—
10% zast. pisma Innerst. hranilnice	97 60	98 50
10% zast. pisma ogr. cen. dež. hranilnice	96 75	97 75
10% z. pis. ogr. hip. ban.	99 25	100 25
10% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	98 50	99 50
10% obl. češke ind. banke . .	99 75	100 75
10% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	99 75
10% prior. dolenskih žel. . . .	98 75	99 75
10% prior. juž. žel. kup. 1/2% .	295 40	297 50
10% avstr. pos. za žel. p. o. .	99 20	100 25

Srečke.	149—	151—
brecke od 1. 1860%	246 50	250 50
od 1. 1864	143 25	147 25
tizske	273 25	279 25
zem. kred. I. emisije	270—	277—
II.	237 35	243 35
ogrške hip. banke	99—	105—
srbske a frs. 100—	184 50	185 50
turške	20—	22—
Basilika	440—	450—
kreditne	90—	98—
komoške	90 50	96 50
Krakovske	60—	65—
Ljubljanske	45 75	47 75
Avstr. rdeč. križa	28 50	28 50
Ogr.	21—	22—
Rudolfove	2 6—	214—
Šalčburške	464—	474—
Dunajske kom.		

Debitne.	153—	154—
južne železnice	661 50	662 25
Državne železnice	1799—	1809—
Avstr.-ogrške bančne deln. .	844 75	845 75
Avstr. kreditne banke	753 80	754 50
Ogrske	240—	241—
Živnostenske	725—	729—
Premogokop v Mostu (Brux) .	617 50	618 60
Alpinske montan	3675—	2681—
Prške žel. ind. dr.	546 70	547 70
Alma-Murányi	265—	266 50
Trboveljske prem. družbe . .	472—	476—
Avstr. orožne tovr. družbe . .	147—	149—
Češke sladkorne družbe		

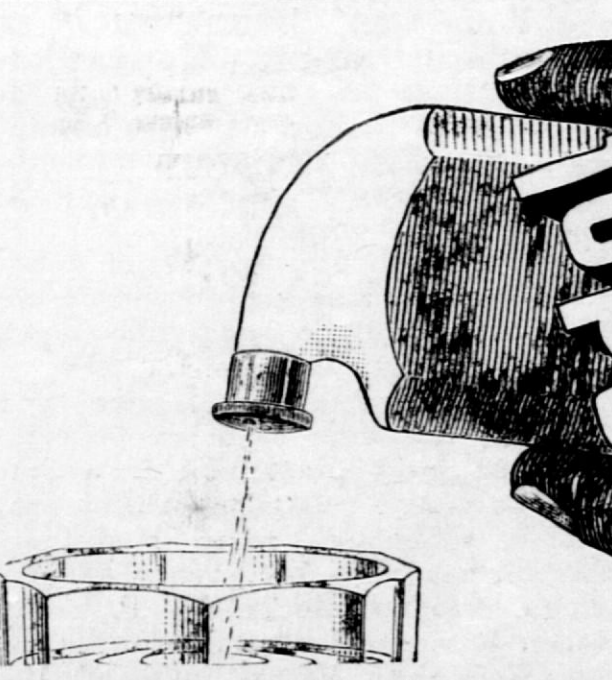
Valute.	11 85	11 39
C. kr. cekin	19 12	19 15
10 franki	23 48	23 52
10 marke	33 95	34 03
100 franki	117 35	117 55
100 marke	95 75	95 95
1000 franki	2 63	2 64
1000 marke	4 84	5—

Žitne ceno v Budimpešti.

Dne 30. septembra 1907.

Torina.	za oktober	za 50 kg K	10 86
Pšenica	50	50	11 63
Rž	50	50	9 65
Koruzna	50	50	6 73
Oves	50	50	6 69

Efektiv.			
Zmerno.			

Izborni učinek Odola sloni zlasti na njegovi lastnosti, da se vsesa v otle zobe in jih takorekoč inpregnira.

Razumeti je treba neakončno važnost tega do cela posebnega učinka Odola: medtem ko drugi leki za čiščenje ust in zob učinkujejo samo tisti čas med izpiranjem, ima pa Odol trajen učinek, ki se razteza še daleč čez čas, ko smo snajžili zobe.

O tem trajnem in poznejšem učinku so se uprizorili prav zanimivi znanstveni poizkuai, ki so soglasno dognali, da ta specifiška lastnost Odolova zabranjuje razvijanje gnitja v ustih in zatorej deluje proti razpadanju zob. Gg. zdravnikom in zobnim zdravnikom na željo radi dopošljemo posebne odtiae zadevnih del.

Meteorološko poročilo.

Mina nad morjem 306. Srednji uradni tlak 760 0 mm.

septembra	Gas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebe
30	9. sv.	734 9	16 4	brezvetrno	jasno
1.	7. sv.	733 6	13 6	sl. jug	oblačno
2.	8. sv.	733 6	17 2	sl. svzh.	oblačno

Srednja večerajnja temperatura: 17 2° norale 12 9. — Padavina v mm 0 2

Mesečna soba

lepo meblavana, s posebnim vhom, v pritličju, se takoj odda na Gruberjevem nabrežju št. 6. 3341—1

Dotični gospod

ki je nekje zamenjal povrčnik, naj ga blagovoli prinese na stanovanje, katerega naslov pove upravništvo »Slov. Naroda. Ako tega v teku dveh dni ne stori, bo naznanjen sodišču. 3340

English lady gives lessons.

Miss Laurence,
Kongresni trg 8.

Hotel „Južni kolodvor“
(A. Seidel.)

Jutri, v sredo, 2. oktobra
velik vojaški
KONCERT.

Začetek ob osmih. Vstop prost.
Cenjenemu p. n. občinstvu se najvljudneje naznanja, da bo v hotelu „Južni kolodvor“ odslej vsako sredo vojaški koncert.

Za obilni obisk se priporoča
A. Seidel,
hotelir.

Vsako soboto in nedeljo sveže
„bavarsko pivo“.

Možitvena ponudba.

Gospodična v 30. letih, brezhibne preteklosti in 3 nekaj premoženjem, išče v surho zakona znanja plemenito mislečega značajnega gospoda, tudi vdovca, ne pod 40 leti. 3330

Samo resne ponudbe do 15. oktobra pod „Planika“, Ljubljana, poste restante

Šivilja

se sprejme takoj.
T. Wessel, Wolfove ul. I., Ljubljana.

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu
Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Dunajska cesta št. 40. 1666—58

Pekarija z vso opravo

se takoj odda v najem
v št. Vidu pri Zatičina Dolenjskem.
Več pove Fran Zorc, trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta. 3327—1

Enoletni prostovoljci

se sprejmejo na hrano in stanovanje v bližini vojašnic.
Več se izve v kavarni „Pua“ v Ljubljani. 3313—1

Mladenič,

dobro izvežban v vseh mlekarskih poslih in vojaščine prost, želi službe

voditelja mlekarne

v kaki večji parni mlekarini.
Ponudbe pod „Z. M. L.“ poste
restante Obrov, Istra. 3314—2

Poldnevne službe

Išče absolvent ljublj. trg. šole
več v govoru in pisavi slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika. 3307—2
Več se izve pri trdkci: A. Domicej, Zagorje pri št. Petru, Notr.

Mirna stranka

(matl in sin)

išče stanovanja

z 2 sobama in pritliklinami za februarjev termin. 3335
Ponudbe pod „februar“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Hiša

v Ljubljani z dobro idočo gostilno, ki stoji ob veliki cesti, se zaradi bolehnosti gospodarjeve takoj pod jako ugodnimi pogoji poceni proda ali da v najem gostilničarju s kavčijo.
Pismena vprašanja pod šifro „A B.“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 3323 1

Miren, lep 3329 1

konj

je naprodaj pri
Bratih Reininghaus
v Spodnji Šiški.

Išče se elektrotehnik

in
igralec na klavir
za kinematograf.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3325—1

Pisarja

z lepo pisavo, tudi začetnika, sprejme s 15. oktobrom notar
J. Kogej v Ložu.
Plača 50—70 kron. 3305—1

Kontoristinja

se išče.

Sprejme se gospodična iz dobre hiše, zmožna popolnoma nemščine in slovenščine, dobra stenografinja.
Ponudbe s prepisi izpričeval pod „Ljubljana“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3333

**Več metrskih stotov
lepih namiznih jabolk**
se prodaja v poljubnih množinah.
Vprašati: Milan Žnidaršič, Ma-
tenjavas p. Pr. stranek, Notranjsko.

Divji kostanj
kupujeta kakor vsako leto
po najvišjih cenah
B. Grünhut in sin v Gradcu I.

Pekarija
v novo zgrajeni hiši na Seln, občina
Moste, blizu nove kemične tovarne se
tako odda.
Več se poizve pri E. Predoviču,
Ambrožev trg št. 7.

Tik nove gimnazije in Mahrove šole
se odda solčna
soba s hrano
dvema dijakoma.
Na razpolago klavir in kopalnica.
Naslov v upravnistvu „Slovenskega
Naroda“.

20 lovskih psov
(brakov)
oddaja ceno,

ker jih namerava opustiti,
Windischgrätzov gozdni urad,
Planica pri Rakeku, Kranjsko.

V Kranju na Glavnem trgu se takoj ceno odda
nov prostoren lokal,
z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem,
pripraven za vsako trgovino ali kako drugo
primerno podjetje.
Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladje: „Domitila“ & „Štefanija“
v Pulju v Istri
prodajata vina:

Vino z Visa, črn	liter po 46 in 48 h	Teran (obran)	liter po — in 40 h
„bela“	50 „ 52 „	Muškat (bel, sladki)	56 „ 60 „
Istrijske, črni	56 „ 58 „	„ (črni sladki)	56 „ 60 „
„beli“	36 „ 38 „	Refoško	K 1'60
Dalmatinske, črni	36 „ 38 „	Marsala	1'40
„beli“	42 „ 44 „	Pelinkovec	1'20
Šiljer, (Opolo)	42 „ 44 „		

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunajo, pa jih je treba čimprej vrniti
franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej. Za priročnost
svojih vin popolnoma jamčiva.

Trgovina z viškim vinom na debelo in na drobno
Znana firma
Braća Lučić-Roki
Vis (Lissa) v Dalmaciji
naznanja gg. vinskim trgovcem, da je oskrbelo svoja skladišča z najboljšim
in najglasovitejšim
viškim vinom
kraljem vseh vin ter ima na izbiro
viško belo vino in opolo.
Gene zmerne. Trgovcem popust. Vzorci na zahtevo.
Jamči se za priročnost. Odpošilja se v lastnih sodih od 30 litrov naprej.
Vsakdo, ki poskusi samo enkrat, se prepriča o dobroti viškega vina.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 34.788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87.176.383-76 K.
Po velikosti druga vsajemna zavarovalnica naše države
z vseslovensko-narodno upravo.
Vsa pojava daja:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.
Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje.
Uživa najboljši sloves, kadar posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatke
podpore v narodne in obnovevalne
namene.

Oddaja kavarne.
S tem vljudno naznanjam častitim gostom ter
slav. občinstvu sploh, da sem
KAVARNO „AVSTRIJA“
z današnjim dnevom oddal
gosp. Ivanu Stritarju.
Zahvaljujem se iskreno za vse dolgoletno izka-
zani mi zaupanje ter prosim, da ohranite to zaupanje
tudi mojemu nasledniku.
Z odličnim spoštovanjem
FRANC KRVARIC.

Prevzetje kavarne.
Vsem častitim gostom ter sl. občinstvu sploh vljudno
naznanjam, da sem z današnjim dnevom prevzel
KAVARNO „AVSTRIJA“
katero bom vodil z isto vestnostjo kot moj prednik.
Obenem se zahvaljujem za zaupanje, ki se mi je iz-
kazovalo v moji trgovini na Valvasorjevem trgu ter prosim,
da me sl. občinstvo počasti tudi na novem prostoru.
Postrezal bom vedno točno in solidno.
Z odličnim spoštovanjem
IVAN STRITAR,
kavarnar.

Kontoaristinja,
večša slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, dobra računarica,
želi premeniti službo.
Naslov pove upravnistvo „Sloven-
skega Naroda“.

Dobra prodajalka
za modno in drobno blago
se takoj sprejme.
Karel Recknagel
na Mestnem trgu v Ljubljani.

V trgovino z meš. blagom
na deželi se sprejme
deklica ali deček
pod jako ugodnimi pogoji.
Istotam se sprejme tudi
hlapec
k enemu konju.
Pismene ponudbe naj se naslove:
M. D., poste restante Jesenice
na Dolenjskem.

Dijaki
ali gospodične
se sprejmejo
v boljši družini pod prav ugodnimi
pogoji na dobro hrano in lepo stano-
vanje v zdravi legi. Na razpolago je
tudi klavir.
Mestni trg 25, I. nadstropje.

Za izvrševanje
elegantnih
kakor tudi
preprostih toalet
za jesensko dobo
po najnovejšem modernem žurnalu
se priporoča
s posebnim spoštovanjem
Katinka Šapajne
stanujoča v hiši okr. pos. in hra-
nilnice, II. nadstropje, Idrija.

SUKNA
In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Klumpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franko.

Lepi prostori,
za gostilno, pisarne, skla-
dišča itd. eventualno za
stanovanja s kletjo in
vrtom
so takoj oddati
v hiši šte. 67. na Sv. Petra nasipu.
Več se poizve v upravnistvu „Slov.
Naroda“ ali v hiši sami.

Jezikovni tečaji
in posamezni pouk
italijanskega, francoskega in
angleškega jezika
se prične s 1. oktobrom.
Wolfove ul. št. 1, II. nadstr.
desno (Časnikova hiša).

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
4:58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž (Samo ob nedeljah in praz-
nikih od 2. junija do 8. septembra.)
7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9:05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo
od 1. junija.)
11:40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Trbiž.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo,
Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel.,
Beljak, Trbiž.
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice,
Rudolfovega, Kočevja.
9:45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage,
Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta
drž. žel.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7:28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
6:46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10:59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
9:10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9:55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje
evropskem času.)
G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Samo najfinišje, posušene
kokosove orehe

podeljujejo tvornice za Ceres in
delajo iz tega brez vseke primese
v skrbno čistih aparatih znamenito
Ceres Jedilno
mast
za pečenje, praženje in
kuhanje.

Anton Šarc
v Ljubljani Sv. Petra cesta 8.
izdelovanje perila in oprem za neveste.
Inventurna prodaja
dokler bo kaj zaloge
po silno znižanih cenah.
Izbrani vzorci švicarskih vezenin, damskega perila,
moških srajc, posamezni namizni prtji, serviete, brisače in
drugi predmeti.
Prevzemam vseh vrst perilo za izdelovanje ob cenem
zaračunanju.
Svetlolikalnica
Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8.
Svetli blesk ovrtnikov in manšet daje perilu lepoto in tri-
kratno trajnost nasproti navadnemu svetlemu likanju.
Zavod sem uredil tako, da se perilo, obleka, bluze, zastorji
snajajo z največjo skrbnostjo in varovanjem, za kar prevzemam
vse jamstvo.
Obilega obiska prosi
z odličnim spoštovanjem
Anton Šarc.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfovo ulice št. 12 4012 134 Številka telefona 210.

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Musgraveja originalna irske peči.
Najboljše in najbolj hranljive
trajnogorilne peči.
Izredno dobra kurilnost. Cenovniki zastoj.
CHR. GARMS Podmokli (Bodenbach)
3275 3 tvornica za železne peči.
Tvorniška zaloga pri **STEFANU NAGY, v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5.**

Gospodična

z lepo pisavo in večjo obeh dež. Jezikov.
se sprejme v pisarno.
Naslov pove upravištvo „Sloven-
skega Naroda“.
3270-3

Opeko-zidake

se dobi v poljubni množini
v parni pekarni **JOS. LAVRENCIČA** v Postojni.

Za **Elegantne klobuke** Za
najnovejša pariške in dunajske modele
3336 1 priporoča
A. Vivod-Mozetič
Ljubljana, Stari trg št. 21
Modni salon trg. modnega blaga itd.
Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja naročila točno.

Najboljše in najmodernejši
KLOBUKI
vseh vrst v najboga-
tejši izbiri po gl. 1-20
in višje
v Ljubljani pri
C. J. HAMANN
Klobuki se sprejemajo v popravilo.
Prva
konjska mesnica
na Ogrskem
pošilja debrecinske izvrstne salame po
40 kr. kg, prekajeno meso po 40 kr. kg.
Išče se fitalka.
Poštne prost. 33:9 2
V. Hamak, Kološvar, Ogrsko.

Samo 6 dni
Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez
Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine
samo
Ed. Šmarda
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetijske posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Največja zaloga ur,

verižic, prstanov in uhanov z
briljanti itd.

Kdor hoče imeti trpežno in
dobro idočo uro, naj kupi
samo znamko „UNION“.
3091-6

Fr. Čuden,
urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice.
Cenovnik zastoj in poštne prost.

Pozor! Proda se
hiša
in pet krasnih
stavbnih parcel
na zelo pripravnem lepem kraju,
pripravno za vsakem obrt. V hiši
je več stanovanj. — Plača se
samo 1500 kron, vse drugo se
lahko vknjiži.
Kje, pove upravištvo „Slov.
Naroda“.
3169-6

Poslano!

Slav. občinstvu, staršem, šolski mladini ter uradom
dajem na znanje, da sem primoran zaradi pomanjkanja
prostora in svetlobe svojo trgovino na **Mestnem trgu št. 11**
moderno prezidati in ker moram svoje sedanje pro-
store v najkrajšem času izprazniti, **dozvoljsem** od danes
naprej vsakemu kupcu, ki si hoče **prav cenó** blago
nabaviti in sicer na vse papirnate izdelke, pisalne in
risalne potrebščine ter vsake vrste galanterijsko in norim-
berško blago sploh vse, kar je sedaj v zalogi,
10 do 15% popusta od računa
izvzemši šolske knjige in zvezke.
P. n. trgovce na deželi opozarjam na ugodno priliko.
Upam, ker je to redka prilika, da me bode sl. občinstvo-
mnogo posečalo v svojo lastno korist in se priporočam
z najodličnejšim spoštovanjem
2989-14
FR. IGLIČ
trgovina s papirjem in galanterijo.
Na drobno in na debelo.

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik
lekarnar PICCOLI, Ljubljana
Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporoča nastopne preiz-
kušene izdelke:

Salmijakove pastile — preizkušene — olajšujejo hri-
pavost in kašelj,
razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 vin., 11 škatljic 2 kroni.
„Antirheumon“ najboljša, bolečina gasečo sredstvo proti trganju
in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena stekle-
nica stane 1 krono

Tinktura za želodec je želodec
je želodec krepilno,
tek vzbujajoče, prebavno, in odprje telesa
pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.

Železnato vino
vsebuje za slabokrvne in ner-
vne osebe, blede in sla-
notne otroke lahko prebavljiv
železnat izdelek. Ena pollitrska
steklenica 2 kroni Poštni zavoj
s 3 steklenicami K 6:60 franko
zavoj in poština.

Naročila se točno izvrše proti
povzetju. 1948 17

A. Haring
priporoča
otročke oblečke, plašče,
vrhne jopice, pelerine, - -
predpasnike, avbice, - -
kapice itd. v veliki izbiri.
Priznana najboljša nogavice: paj-
čolanaste, sukančeve in volnate.
Nogavice vseh debe-
losti se lepo in trdno
podpletaajo.
232-3

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice št. 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti
ovratniki, čipke, vložki, svilnate
vezenine.
Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Posamenterija, porte in vrvice, resice, krepince
in vrvice za tapetnike.
Krepi in flori za zalozanje.
Zlate in srebrne resice, čipke in vrvice.
Šerpe iz svile, čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlače, otročje perilo in odeje
za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge
iz kavluka.
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.
Gumbi in različne igle.
Različne podloge in potrebščine za krojače in
šivlje.
Idrisjeke čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtevi venoli.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne
obleke. 2618 9
Modro in potrebščine za modro.
Glavo rokavice in rokavice za uniformirano,
pletene, letne in zimsko rokavice.
Kopalno perilo, dišave, milo in ustna vođa.
Krišče za obleko, glavo in soko.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače,
ovratniki, zapestnice, napravniki in žepne rute.
Pravo Jägerovo normalno perilo, srajce
Tricot, jopice in hlače.
Mrežaste in potne, jopice, srajce, čepice in
pasovi za sport.
Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.
Kravate, gumbi za manšete.
Za lovce: televizniki, nogovice, rokavice in
dokolenice.
Ogrevalci za kolena, meče, pral, hrbot, trebuh in glavo.
Nahrbtniki, ovratniki, robci.
Narodni trakovi in zastave, narodne čopice, torbice in
drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Gospod! Čitajte novosti, ker so za Vas
važne in koristne. Razpošiljam po
poštnem povzetju za K 12 50 krasno
dobro in moderno opravo, obstoječo
iz sledečih stvari: fina bela ali bar-
vasta srajca poljubne številke, dobre
spodnje hlače, lepe spalno srajce,
ovratnik po želji, krasno kravato, par
trpežnih nogavic, močno brisalno,
izvrstne naramnice, 3 dobre žepne
reboe, vse v eni škatli lepo aranži-
rano. Pošiljam z obratno pošto. Za
nengajajoče povračem denar.